

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Filosofie și Științe Social Politice
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE SOCIOLOGIE, ASISTENTA SOCIALA SI RESURSE UMANE
1.4 Domeniul de studii	Sociologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Resurse umane

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Antropologie socială și culturală						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. NICU GAVRILUTA						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. Dr. VICTOR STOICA						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestrul	IV	2.6 Tip de evaluare *	E	2.7 Regimul disciplinei **	Ob

*E – Examen / C – Colocviu / V – Verificare

**OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					5
Tutoriat					4
Examinări					5
Alte activități					10

3.7 Total ore studiu individual*	44
3.8 Total ore pe semestru	100
3.9 Numărul de credite	4

4. Precondiții - De curriculum (dacă este cazul)

Nu este cazul.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul.
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Nu este cazul.

6. Obiective

Cunoașterea și utilizarea elementelor teoretice de bază pentru explicarea și interpretarea unor idei, concepte, paradigme specifice domeniului antropologiei sociale și culturale.
Interpretarea realității sociale prin aplicarea cunostintelor fundamentale din domeniul antropologiei sociale și culturale.
Explicarea comportamentului individual și social al indivizilor, pe baza unor idei și paradigme antropologice.
Descrierea marile curente antropologice.
Utilizarea conceptele fundamentale ale antropologiei sociale și culturale.
Analizarea fenomenelor și situațiilor sociale și culturale actuale, prin grila valorilor culturale și prin cea a comportamentelor sociale.
Oferirea de soluții la marile probleme și provocări ale lumii contemporane ce au la bază instrumentalizarea ideilor, conceptelor și curentelor antropologice clasice și actuale.

7. Competențe/Rezultate ale învățării

- C01. Ajută la pregătirea pentru interviul de angajare;
- C03. Aplică standardele de calitate în interacțiunea cu candidații;
- C07. Creează profiluri personale;
- C09. Dezvoltă rețele profesionale;

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Definiții ale antropologiei generale.	Prelegerea Expunerea problematizată Explicația Conversația euristică	Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.
Definiții ale antropologiei sociale și culturale.	Prelegerea Expunerea problematizată Explicația Conversația euristică	Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.
Obiectul de studiu al antropologiei sociale și culturale.	Prelegerea Expunerea problematizată Explicația Conversația euristică	Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.
Ipostazele sociale ale alterității.	Prelegerea Expunerea problematizată Explicația Conversația euristică	Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.
Aculturația creștinism/păgânism. O interpretare antropologică.	Prelegerea Expunerea problematizată Explicația Conversația euristică	Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.
Mari curente antropologice. Evoluționismul.	Prelegerea Expunerea problematizată Explicația Conversația euristică	Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.
Mutaționismul.	Prelegerea Expunerea problematizată	Nicu Gavriluță, Antropologie socială și

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
	Explicația Conversația euristică	culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.
Difuzionismul.	Prelegerea Expunerea problematizată Explicația Conversația euristică	Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.
Structuralismul.	Prelegerea Expunerea problematizată Explicația Conversația euristică	Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.
Cultura. O perspectivă antropologică.	Prelegerea Expunerea problematizată Explicația Conversația euristică	Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.
Cultura de masă. Studiu de caz: filmele Marvel cu supereroi.	Prelegerea Expunerea problematizată Explicația Conversația euristică	Nicu Gavriluță, De ce ne plac supereroii ? Mitologia și simbolistica filmelor Marvel, Iași, Editura Polirom, 2022
Căutări și camuflări ale sacrului în cultură, politică, crize, tehnologii și noi ideologii.	Prelegerea Expunerea problematizată Explicația Conversația euristică	Nicu Gavriluță, Secularizarea și camuflările sacrului, Iași, Editura Polirom, 2025, pp. 123-209.
Antropologia trupului: sexualitatea.	Prelegerea Expunerea problematizată Explicația Conversația euristică	Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.
Antropologia trupului: avortul și clonarea.	Prelegerea Expunerea problematizată Explicația Conversația euristică	Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.

Bibliografie

Referințe principale:

- 1.Nicu Gavriluță, Antropologie socială și culturală, Iași, Editura Polirom, 2009.
- 2.Nicu Gavriluță, De ce ne plac supereroii ? Mitologia și simbolistica filmelor Marvel, Iași, Editura Polirom, 2022.
- 3.Nicu Gavriluță, Secularizarea și camuflările sacrului, Iași, Editura Polirom, 2025, pp. 123-209.

Referințe suplimentare:

- 1.Marc Auge, Pour une anthropologie des mondes contemporaines, Aubier, 1994
- 2.Jean Copans, Introducere în etnologie și antropologie, Polirom, 1999
- 3.Achim Mihu, Antropologie culturală, Dacia, 2002
- 4.Robert Deliege, O istorie a antropologiei, Cartier, 2006
5. Robert Deliege, Introducere în antropologia structurală, Cartier, 2006
- 6.Vintilă Mihăilescu, Antropologie, Polirom, 2007
- 7.Cristina Gavriluță, Socioantropologia fenomenelor divinatorii, Iași, Institutul European, 2008
- 8.Mihai Coman,Introducere în antropologia culturală. Mitul și ritul, Polirom, 2008
- 9.Bernard Hours, Ideologia umanitară sau spectacolul alterității pierdute, Institutul European, 2010
- 10.Laurent Bazin, Monique Selim, Motive economice în antropologie, Institutul European, 2010
- 11.Claude Levi-Strauss, Antropologia și problemele lumii moderne, Polirom, 2011
- 12.Lucian Boia, Între înger și fiară. Mitul omului diferit din Antichitate până în zilele noastre, Humanitas, 2011.
- 13.Robert Pollack, Credința biologiei și biologia credinței, București, Editura Curtea Veche, 2007.
- 14.Jerry A. Coyne, Credința vs. știință, București, Editura Litera, 2016.
- 15.Mario Vargas Llosa, Civilizația spectacolului, București, Editura Humanitas, 2016
- 16.Alvin Plantinga, Știință, religie și naturalism. Unde rezidă de fapt conflictul?, Oradea, Editura Rațio et Revelațio, 2015.
- 17.Dumitru Otovescu (coord.),Sociologia culturii. Antologie autori străini, Craiova, Editura Belai, 2010.
- 18.Umberto Eco, „Cum ne construim dușmanul?” apud Cum ne construim dușmanul, Iași, Editura Polirom, 2011, 9-28.
- 19.Victor Ieronim Stoichiță, Imaginea celuiilalt. Negri, evrei, musulmani și țigani în arta occidentală în zorii epocii moderne 1453-1800, București, Editura Humanitas, 2017.
20. Ariel A. Roth, Știința îl descoperă pe Dumnezeu. 7 argumente convingătoare în favoarea existenței lui Dumnezeu, Editura Viața și

sănătate, fără localitate, 2016.

21. Lucian Cristescu, Florin Ghețu, Evoluționismul la bară. Mărturii din culise, Editura Viața și sănătate, fără localitate, 2017.

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Sacrificiul. Teorii antropologice, ritualuri magico-religioase și expresii actuale.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 3,4,5,6 și 71.
Darul. Ipostaze clasice și actuale.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 7,8,9 și 71.
Antropologia plantelor narcotice și halucinogene. Ritualurile magico-religioase, experiențele psihedelice și consumul de droguri.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 11, 12, 13, 14 și 55.
Antropologia simbolismului social. Crucea, și icoana.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23 și 24
Antropologia simbolismului social. Simbolurile din reclamele publicitare.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 22 și 37.
Există viața după moarte? Antropologia experiențelor extatice și a celor situate la limita morții.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 25, 26, 27, 28, 29 și 72.
Simboluri sociale și ritualuri magico-religioase desacralizate în sport. O perspectivă socio-antropologică.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 32,33 și 34.
Ritualul „țapului ispășitor” și mecanismul linșajului fondator.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 5, 59 și 60.
„Civilizația spectacolului”.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 54 și 58.
Antropologia casei și locuirii la români.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 51 și 53.
Manipularea. Definiții, tehnici, exemple clasice și actuale.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 35, 37 și 39.
Globalizarea. Concept, teorii explicative și efecte sociale.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 43, 44, 47 și 52.
Transumanismul. Imagini și reprezentări ale omului din viitor.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 54, 56, 68, 69 și 70, 73, 74.
Puterea, democrația și noile tehnologii.	Expunerea problematizată. Discuția. Explicația.	Bibliografie: 57, 61, 62, 63, 64, 65 și 66.

Bibliografie

- 1.Cristina Gavriluță, Socioantropologia fenomenelor divinatorii, Iași, Institutul European, 2008
- 2.Cristina Gavriluță, Sacrul și californizarea culturii, Paideia, 2008.
- 3.Marcel Mauss, Henri Hubert, Eșeu despre natura și funcțiile sacrificiului, Iași, Editura Polirom, 1997.
- 4.Georges Bataille, Partea blestemată. Eșeu de economie generală, Iași, Editura Institutul European, 1994.
- 5.Rene Girard, Violența și sacrul, București, Editura Nemira, 1995.
- 6.Mircea Eliade, „Comentarii la legenda Meșterului Manole” în volumul Mircea Eliade, Drumul spre centru, București, Editura Univers, 1991, pp. 388-483.

- 7.Ofelia Văduva, *Magia darului*, București, Editura Enciclopedică, 1997.
- 8.Marcel Mauss, *Eseu despre dar*, Iași, Editura Institutul European, 1997.
- 9.Nicolae Steinhardt, *Dăruind vei dobândi*, Editura Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului, Baia Mare, 1992.
- 10.Ofelia Văduva, *Pași spre sacru. Din etnologia alimentației românești*, București, Editura Enciclopedică, 1996.
- 11.Andrei Oișteanu, *Narcotice în cultura română. Istorie, religie și literatură*. Iași, Editura Polirom, 2014, pp. 5-155; 457-518.
- 12.Mircea Eliade, „Cultul mătregunei la români” în volumul *Mircea Eliade, De la Zalmoxis la Genghis-Han. Studii comparative despre religiile și folclorul Daciei și Europei Orientale*, București, Editura Humanitas, 1995, pp. 215-233.
- 13.Alan Watts, *Cosmologia voioasă. Incursiuni în chimia conștiinței*, București, Editura Herald, 2017, pp.114-142.
- 14.Simeon Florea Marian, *Botanica românească*, București, Editura Paideia, 2000.
- 15.Alain Besancon, *Imaginea interzisă*, București, Humanitas, 1994
- 16.Paul Evdokimov, *Arta icoanei - o teologie a frumuseții*, București, Meridiane, 1992
- 17.Pavel Florenski, *Iconostasul*, București, Anastasia, 1994
- 18.Christoph von Schonborn, *Icoana lui Hristos*, Anastasia, 1996
- 19.Leonid Uspensky, *Teologia icoanei*, București, Anastasia, 1996
- 20.Cristina Gavriluță, *Socioantropologia fenomenului religios*, Iași, Axis, 2003
- 21.Nicu Gavriluță, *Hermeneutica simbolismului religios*, Iași, Editura Axis, 2006
- 22.Vasile Sebastian Dâncu, *Comunicarea simbolică. Arhitectura discursului publicitar*, ediția a II-a, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2009, pp.130-139; 199-215.
- 23.Andrei Pleșu, *Chipuri și măști ale tranziției*, București, Editura Humanitas, 1996, pp.425-428.
- 24.Anca Manolescu, Andrei Pleșu, Horia-Roman Patapievici, Gabriel Liiceanu, *Sensuri metafizice ale crucii*, București, Editura Humanitas, 2007.
- 25.Raymond Moody, *Viața de după viață*, Chișinău, Editura Axul-Z, 1993.
- 26.Francois Brune, *Să le spui că moartea nu există*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2005.
- 27.Ioan Petru Culianu, „Trusa istoricului pentru a patra dimensiune” în volumul *Ioan Petru Culianu, Călătorii în lumea de dincolo*, Iași, Editura Polirom, 2002, pp. 51-75.
- 28.Anthony Pearke, *Există viață după moarte?*, București, Editura Litera, 2009.
- 29.Patricia Pearson, *Viața de după moarte. Relatări despre fenomene paranormale și experiențe la limita morții*, Iași, Editura Polirom, 2015.
- 30.Mircea Eliade, *Nașteri mistice*, București, Editura Humanitas, 1995.
- 31.Mircea Eliade, *Eseuri. Mitul eternei reîntoarceri. Mituri, vise și mistere*, București, Editura Științifică, 1991, pp.154-166; 277-308.
- 32.Cristina Gavriluță, Nicu Gavriluță, *Sociologia sportului. Teorii, metode, aplicații*, Iași, Editura Polirom, 2010, pp.23-28; 146-177.
- 33.Johan Huizinga, *Homo ludens. Încercare de determinare a elementului ludic al culturii*, București, Editura Humanitas, 2012.
34. *Revista Secolul XX*, nr.4-7/1998, număr tematic despre „Fotbal”.
- 35.Bogdan Ficeac, *Tehnici de manipulare*, București, Editura Nemira, 1996.
- 36.Vasile Sebastian Dâncu, *Comunicarea simbolică. Arhitectura discursului publicitar*, ediția a II-a, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2009,
- 37.Alex Mucchielli, *Arta de a influența. Analiza tehnicilor de manipulare*, Iași, Editura Polirom, 2002, , „Manipularea identității prin publicitate”, pp. 170-178.
- 38.Vladimir Volkoff, *Tratat de dezinformare. De la Calul Troian la Internet*, București, Editura Antet, 1996.
- 39.Nicu Gavriluță, „Magia în acțiune: un neamț lutheran este ales Președinte al României” în volumul *Nicu Gavriluță, Mit, magie și manipulare politică*, Iași, Editura Institutul European, 2015, pp.143-151.
- 40.Teodor Baconschi, *Facebook. Fabrica de narcisism*, București, Editura Humanitas, 2015.
- 41.Vasile Sebastian Dâncu, *Triburile. O patologie a politicii românești de la Revoluție la Generația Facebook*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2015, pp.5-17; 301-318.
- 42.George Ritzer, *McDonaldizarea societății*, București, Editura Comunicare.ro, 2011.
- 43.George Ritzer, *Globalizarea nimicului. Cultura consumului și paradoxurile abundenței*, București, Editura Humanitas, 2010.
- 44.Zygmunt Bauman, *Globalizarea și efectele ei sociale*, București, Editura Antet, f.a.
- 45.Gilles Lipovetsky, *Fericirea paradoxală. Eseu asupra societății de consum*, Iași, Editura Polirom, 2007.
- 46.William S. Lind, Andrei Dîrlău, Irina Bazon (coord.), *Corectitudinea politică. „Religia” marxistă a Noii Ordini Mondiale*, București, Editura Rost, 2015.
- 47.Olavo de Carvalho & Aleksandr Dughin, *Statele Unite și Noua Ordine Mondială*, București, Editura Humanitas, 2016.
- 48.Rosi Braidotti, *Postumanul*, București, Editura Hecate, 2016.
49. *Revista National Geographic*, nr. 168/aprilie 2017, „Următorii oameni”, pp. 26-67. Mircea Eliade, *Aspecte ale mitului*, București, Editura Univers, 1978, pp.1-38; 152-190.
50. Mircea Eliade, *De la Zalmoxis la Genghis-Han*, București, Editura Humanitas, 1995, pp.171-201; 233-265.
51. Mircea Eliade, „Comentarii la legenda Meșterului Manole” apud *Drumul spre centru*, București, Editura Univers, 1991, pp.388-483.
- 52.Nicu Gavriluță, Ioan Holban, *Globalizare și identitate românească*, Iași, Editura Junimea, 2018.
- 53.Monica Budiș, *Microcosmosul gospodăresc*, București, Editura Paideia, 1998, pp.25-88.
54. Nicu Gavriluță, Vasile Bănescu, *Homo religious și simulacrele realității*, București, Editura Eikon, 2019.
55. Alan Watts, „Psihedelicele și experiența religioasă” în volumul *Oare materia este totul? Eseuri despre raportul omului cu lumea materială*, București, Editura Herald, 2018, pp. 109-131.
56. Marin Ford, „Superinteligența și singularitatea tehnologică” în volumul *Ascensiunea roboților. Tehnologia și viitorul fără joburi*, București, Editura Corint, 2019. pp. 304-326.
57. Jamie Bartlett, *Oameni vs. tehnologie. Internetul trebuia să ne elibereze*, București, Editura Nemira, 2019.
58. Mario Vargas Llosa, *Civilizația spectacolului*, București, Editura Humanitas, 2016, pp. 9-100.
59. Rene Girard, *Iov sau calea străveche a celor nelegiuți*, Iași, Editura Cartea Românească Educațional, 2019.
60. Rene Girard, *Țapul ispășitor*, București, Editura Nemira, 2000.

61. Max Tegmark, Viața 3.0. Omul în epoca inteligenței artificiale, București, Editura Humanitas, 2019.

62. Alec Ross, Industriile viitorului. Omul și evoluția economiei în era digitală, București, Editura Corint, 2020.

63. Martin Rees, Despre viitor. Perspectivele umanității, Iași, Editura Polirom, 2019.

64. James Lovelock, Novacenul. Viitoarea epocă a hiperinteligenței, Iași, Editura Polirom, 2020.

65. Manfred Spitzer, Demența digitală. Cum ne tulbură mintea noile tehnologii, București, Editura Humanitas, 2020.

66. Fareed Zakaria, 10 lecții pentru o lume postpandemică, Iași, Editura Polirom, 2021.

67. Yuval Noah Harari, 21 de lecții pentru secolul XXI, Iași, Editura Polirom, 2018.

68. Constantin Ghioancă, Postomul. O critică a subiectivității postumane, București, Editura Paideia, 2021.

69. Nicu Gavriluță, Noile religii seculare. Corectitudinea politică, noile tehnologii și transumanismul, Iași, Editura Polirom, 2018.

70. Jean Boboc, Transumanismul decriptat, Iași, Editura Doxologia, 2021.

71. Nicu Gavriluță, Mentalități și ritualuri magico-religioase, Iași, Editura Polirom, 1998.

72. Nicu Gavriluță, Homo magicus. Camuflări, mistere, soteriologii, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 2021, pp. 85-105.

73. Michael Hauskeller, Mitologiile transumanismului, Iași, Editura Cartea Românească Educațional, 2022.

74. Loredana Terec Vlad, Mituri, simboluri și arhetipuri în transumanism, București, Editura Prouniversitaria, 2025.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina „Antropologie socială și culturală” vizează înțelegerea profundă a realităților sociale, răspunde marilor provocări actuale și oferă soluții pe care specialistul în sociologie le poate propune angajatorilor și instituțiilor cu atribuții specifice.

10. Evaluare

10.1 Evaluare continuă		Pondere (min. 30%)	50	
Curs	Forma de evaluare		Verificare orală	
	Pondere		50	
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale		Nu	
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare
		Verificare orală periodică	50	Da
		Referat	50	Da
Seminar / Laborator	Forma de evaluare		Verificare orală	
	Pondere		50	
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale		Nu	
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare
		Verificare orală periodică	50	Da
		Referat	50	Da

10.2 Evaluare finală	Pondere (max. 70%)	50
	Forma de evaluare	Verificare orală finală

10.3 Mențiuni (situații speciale în evaluare)

Nu este cazul.

10.4 Standard minim de performanță

Cunoașterea tematicii de curs și seminar.
Elaborarea unui referat de specialitate aplicând principii, norme si valori de etica si deontologie profesionala.

Data completării,

**Titular de curs,
Prof. Dr. NICU GAVRILUTA**

**Titular de seminar,
Asist. Dr. VICTOR STOICA**

Data avizării în departament,

**Director de departament,
Conf. Dr. MIHAELA RADOI**